

© Ana Blazic Pavlovic - Fotolia.com

Być Babcią, być Dziadkiem

SCENARIUSZ SPOTKANIA
EDUKACYJNEGO

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

Scenariusz spotkania edukacyjnego „Być Babcią, być Dziadkiem”

1. Wstęp

Oddajemy w Państwa ręce szczególny scenariusz, który umożliwi przygotowanie i przeprowadzenie spotkania edukacyjnego, którego adresatami są babcie i dziadkowie. Celem tego spotkania jest przede wszystkim rozmowa z dziadkami na temat ich wejścia w nową rolę, na temat wyzwań, które się z nią wiążą i trudności, które czasami przysyłają radość z kontaktu z wnukami. Role babci i dziadka są trudne i wymagają ogromnego wyczucia sytuacji. Spotkanie ma być też podkreśleniem jak ważne są one w życiu całej rodziny. Chcemy, by to spotkanie stało się także inspiracją do tego, jak powinien wyglądać kontakt z wnukami, by był niezapomniany.

2. Charakterystyka zajęć

Czas trwania:

Spotkanie trwa 2 godziny, łącznie z przerwą (10 min.).

Liczebność i charakterystyka grupy :

Spotkanie skierowane jest do babć i dziadków, którzy posiadają wnuki w wieku 0–6 lat. Liczebność grupy zależy od możliwości lokalowych, zaleca się jednak, aby grupa liczyła nie mniej niż 8 i nie więcej niż 14 osób. Umożliwi to każdemu uczestnikowi efektywną pracę.

Miejsce spotkania:

Miejsce, w którym będą prowadzone zajęcia, powinno zapewniać uczestnikom komfort fizyczny i swobodę ruchów. Ze względu na wiek uczestników wskazane jest, by miejscami do siedzenia były wygodne krzesła lub fotele. By babcie i dziadkowie poczuli się swobodnie, można stworzyć atmosferę nieformalnego spotkania poprzez zaproponowanie napojów czy ciastek (jeśli jest to możliwe).

Materiały potrzebne do prowadzenia zajęć:

- flipchart,
- kolorowe mazaki do pisania na flipcharcie i na kolorowych kartkach,
- dwa kolory kartek formatu A5, jeden ciemniejszy, drugi jasny (proponujemy: szary i żółty),
- taśma klejąca lub masa samoprzylepna do ściany,
- identyfikatory, aby każdy z uczestników mógł wpisać na nich swoje imię,
- broszury dla dziadków małych wnuków, np.: „List do Babci i Dziadka” (broszurę można pobrać w wersji elektronicznej ze strony www.edukacja.fdds.pl).

Metody pracy:

- aktywne formy prowadzenia zajęć – ćwiczenia w parach, podgrupach, wypowiedzi na forum grupy, burze mózgów;
- wykorzystywanie osobistych doświadczeń podczas ćwiczeń, dzielenie się nimi, wspólne dochodzenie do wniosków i wypracowywanie strategii.

Przebieg spotkania

1. OMÓWIENIE CELU I TEMATU SPOTKANIA

Wiemy, że przyjście na świat dziecka to wielkie szczęście i radość nie tylko dla rodziców, ale także dla dziadków. Pojawia się w tym czasie jednak wiele pytań i wątpliwości związanych z tym, jak wspierać wnuki i budować relacje z ich rodzicami. Dzisiejsze spotkanie jest poświęcone rolom babci i dziadka. Porozmawiamy wspólnie o tym, jakie są pozytywne aspekty tych ról oraz jakie trudności są z nimi związane. Zastanowimy się też, co jest szczególnie cenne w relacji babcia/dziadek – wnuczek, co warto i należy w niej pielęgnować. Chcemy, aby to spotkanie stało się okazją do rozmów i dzielenia się swoim doświadczeniem.

2. PRZEDSTAWIENIE SIĘ PROWADZĄCYCH/PROWADZĄCEGO

Prowadzący powinni przedstawić się uczestnikom zajęć, podając takie informacje, jak:

- imię i nazwisko,
- podstawowe i/lub ważne ze względu na to spotkanie informacje o własnym życiu zawodowym – zawód, wykonywane zadania, zainteresowania.

Wskazówki dla prowadzącego

Jeśli prowadzący jest gotowy, to może podzielić się informacjami z życia prywatnego (posiadanie dzieci, wnuków), warto jednak zawsze mieć na uwadze, co takie informacje mogą dać grupie i dla czego prowadzący chce się nimi podzielić.

3. PRZEDSTAWIENIE SIĘ UCZESTNIKÓW

Każdy uczestnik przedstawia siebie na forum grupy, podając takie informacje, jak:

- imię i nazwisko,
- liczba dzieci i wnuków,
- imiona wnuków,
- miejsce zamieszkiwania (czy mieszka blisko/razem ze swoimi dziećmi i wnukami, czy też niezależnie bądź daleko od nich).

Wszystkie osoby uczestniczące powinny zostać przedstawione.

Wskazówki dla prowadzącego

Po wyjaśnieniu, jak będzie wyglądało przedstawianie się, prosimy uczestników o przygotowanie identyfikatorów. Każdy uczestnik wypisuje na swoim identyfikatorze swoje imię, to pozwoli odnosić się do siebie w sposób bardziej bezpośredni („Pani Sabino, Panie Marianie”). Przekazujemy też w tym momencie wszystkie materiały potrzebne do wykonania identyfikatorów. Po tym wstępie zapraszamy uczestników do przedstawiania się.

4. OCZEKIWANIA UCZESTNIKÓW

Jeśli grupa jest mało liczna i oceniamy, że przewidziany czas wystarczy nam na zrealizowanie celu spotkania, to można poprosić uczestników, by powiedzieli o swoich oczekiwaniach. Każdy uczestnik odpowiada wtedy na pytanie:

„Dlaczego Państwo przyszli na to spotkanie?/ Jakie mają Państwo oczekiwania wobec tego spotkania?”.

Zakładając jednak, że spotkanie ma charakter jednorazowy i omawiane będą konkretne zagadnienia – dzielenie się oczekiwaniami nie jest konieczne. Znany jest przecież wszystkim temat i cel spotkania, określony na samym początku.

Wskazówki dla prowadzącego

Jeśli prowadzący zdecyduje się na przeprowadzenie punktu 4, warto, by za każdym razem upewnił się poprzez zastosowanie parafrazy, czy dobrze zrozumiał to, co powiedział dany uczestnik (czyli jakie są potrzeby uczestnika i motywacja do udziału w spotkaniu). Po wypowiedziach całej grupy, odnosimy się do usłyszanych oczekiwań, przedstawiając jednocześnie plan spotkania. Warto wyraźnie podkreślić, które tematy nie znajdą swojego miejsca na spotkaniu (jeśli pojawiły się w oczekiwaniach uczestników) i wyjaśnić z jakich powodów (ograniczony czas spotkania, odbieganie od głównego tematu).

5. ZASADY PRACY W GRUPIE

Prowadzący krótko przedstawia zasady pracy w grupie.

Wśród zasad powinny się znaleźć takie punkty, jak:

- nie oceniamy i nie krytykujemy się nawzajem;
- obowiązuje nas tajemnica spotkania;
- mówimy o sobie i swoich doświadczeniach;
- nie przerywamy sobie;
- każdy mówi o sobie tyle, ile czuje, że chce;
- wszyscy dbamy, aby przestrzegać ustalonych zasad;
- wyciszamy telefony komórkowe.

Wskazówki dla prowadzącego

Po omówieniu zasad, pytamy czy wszyscy uczestnicy spotkania się na nie zgadzają. Jeśli są jakiegokolwiek wątpliwości – wyjaśniamy je.

6. ĆWICZENIE „BLASKI I CIENIE ROLI BABCI/DZIADKA”

Etap pierwszy: instrukcja dla dziadków.

Dobierzcie się w pary i porozmawiajcie o tym, jakie pozytywne aspekty – czyli blaski – Waszym zdaniem wiążą się z rolą babci/ dziadka oraz z drugiej strony, na jakie napotykanie trudności w jej wypełnianiu – czyli jakie cienie bycia i stawania się dziadkiem/babcią możecie wymienić.

Etap drugi: po rozmowie każdy z uczestników otrzymuje dwie kartki A5 o dwóch odmiennych kolorach: jaśniejszym (np. żółty) i ciemniejszym (np. szary). Na jaśniejszej kartce ma napisać w formie skojarzenia, zdania czy hasła jeden blask – czyli to, co kojarzy mu się bardzo pozytywnie z rolą babci/ dziadka. Na kartce ciemniejszej ma natomiast wypisać to, co widzi i odbiera jako cień.

Etap trzeci: każdy uczestnik podchodzi do ściany i przykleja na niej swoje propozycje (jeden blask, jeden cień), krótko wyjaśniając dlaczego dokonał takiego wyboru.

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE ĆWICZENIA

Wskazówki dla prowadzącego

Celem tego ćwiczenia jest rozpoznanie sytuacji osoby, która jest w roli dziadka/babci. Ważne, aby żadna z treści podawanych przez uczestników nie została poddana ocenie ani ze strony prowadzącego, ani innych osób. Prowadzący podkreśla, że nie ma tutaj dobrych i złych odpowiedzi. Zwraca uwagę na to, jak każdy z uczestników różnie odbiera swoją rolę i jak z różnorodnymi aspektami jest to związane. Jednocześnie poszukuje wspólnych obszarów, podobieństw w odczuwaniu i odbieraniu tej nowej sytuacji, jakim jest posiadanie wnuka i nowa relacja z jego rodzicami.

7. ĆWICZENIE „ROLA BABCI/DZIADKA A ROLA RODZICA”

Instrukcja dla dziadków

Zastanówcie się przez chwilę i odpowiedzcie: co według każdego z Was przynależy do roli dziadka, a co do roli rodzica? Jakie obszary, czynności, zachowania wpisują się w rolę babci/dziadka, a jakie w rolę rodzica?

Wskazówki dla prowadzącego

Na flipcharcie prowadzący rysuje wcześniej dwa nakładające się na siebie okręgi. Nad jednym z nich pisze hasło „Rola Babci/ Dziadka”, nad drugim – „Rola Rodzica”. Następnie zbiera wszystkie pomysły, które podają uczestnicy (na zasadzie burzy mózgów) i wpisuje je adekwatnie do określonego okręgu. Nie zapomina też o obszarze wspólnym, do którego wpisuje określenia pasujące do obu ról.

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE ĆWICZENIA

Wskazówki dla prowadzącego

Prowadzący powinien zwrócić szczególną uwagę, by wpisy były odpowiednie do roli i faktycznie z niej wypływające. W kwestiach spornych prowadzący powinien zdecydować, do jakiego okręgu wpisać daną rolę i wyjaśnić dlaczego. Warto pamiętać, że różnice mogą się pojawiać i komplikować obraz w tych sytuacjach, gdy dziadkowie mieszkają razem z dziećmi i wnukami.

Oto przykładowe hasła, które mogą pojawić się przy każdej z ról.

Przykłady dla roli dziadka/babci:

- przekazuje informacje o historii rodziny i jej korzeniach;
- uczy nowych umiejętności, np. majsterkowania, szydełkowania;
- opowiada bajki;
- odpowiada na pytania dotyczące jakiejś szczególnej dyscypliny, na której nie znają się rodzice;
- pomaga rodzicom w opiece nad dzieckiem;
- wychodzi na spacer, do lasu, do kina, na plac zabaw.

Przykłady dla roli rodzica:

- wyznacza zasady i reguły;
- wprowadza metody wychowawcze;
- decyduje o różnych sprawach związanych z zajęciami dziecka;
- podejmuje decyzję w sprawie leczenia ewentualnych chorób dziecka;
- wprowadza nowe, trudne tematy w rozmowie.

Przykłady dla obu ról:

- czyta bajki;
- przytula;
- kocha.

8. ĆWICZENIE „WSPOMNIENIE (KORZYSTANIE Z WŁASNYCH DOŚWIADCZEŃ)”

Etap pierwszy: instrukcja dla dziadków.

Przypomnijcie sobie czas, gdy byliście dziećmi – bardzo małymi, w wieku szkolnym lub nastolatkami. Pomyślcie teraz o dorosłym (to nie musi być Wasza mama, tata czy dziadek), ale takim dorosłym, z którym Wasze relacje były szczególnie dobre – czuliście, że jesteście bezpieczni, ważni, kochani. Z którym lubiliście spędzać czas, bawić się, rozmawiać itd. Może macie jakieś wspomnienie szczególnie dla Was miłe? Przypomnijcie sobie, co ten dorosły robił, jak się zachowywał, co sprawiało, że ta relacja była dla Was szczególnie ważna?

Etap drugi: instrukcja dla dziadków.

Dobierzcie się w pary. Kiedy będziecie gotowi, opowiedzcie wspomnienie osobie w parze (nie musicie opowiadać całej historii, którą sobie przypomniałście. Mówcie przede wszystkim o tym, co sprawiło, że to zachowanie, ta osoba były dla Was ważne).

Etap trzeci: tworzenie listy zachowań „Dobrego Dorosłego” – praca na forum grupy.

Wskazówki dla prowadzącego

Po pracy w parach, uczestnicy na forum grupy dzielą się informacjami, o których przed chwilą rozmawiali, a prowadzący zapisuje je na dużym arkuszu papieru.

W ten sposób powstaje lista zachowań, postaw, które w odbiorze dziecka są niezwykle ważne w relacji z każdym dorosłym – lista zachowań „Dobrego Dorosłego”.

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE

Po przeczytaniu listy zachowań „Dobrego Dorosłego” pytamy uczestników o ich refleksje. Zadajemy pytanie: Czy patrząc na tę listę wspólnie wypracowaną, chcecie się czymś podzielić, czy macie jakieś refleksje?

Wskazówki dla prowadzącego

Tutaj prowadzący daje chwilę na spontaniczną wypowiedź, może to być jedna, dwie osoby.

9. ĆWICZENIE „CZEGO POTRZEBUJE WNUCZEK/WNUCZKA?”

Etap pierwszy: instrukcja dla dziadków.

Bazując na wcześniejszej liście „Dobrego Dorosłego” pokazujemy, że po obu stronach interakcji są określone i konkretne oczekiwania. Już wiemy, jaki ma być Dorosły, czyli babcia/dziadek w kontakcie z wnukiem, co ma robić, jak się zachowywać.

Zastanówmy się przez chwilę, jak to jest po stronie dziecka, jakie są jego potrzeby i oczekiwania, a zatem zadajemy pytanie:

Czego potrzebuje wnuczek/wnuczka od swego dziadka/babci i co powinno być spełnione, by ta relacja rozwijała się w dobrym kierunku?

Pomysły i przykłady ponownie spisujemy na dużym arkuszu papieru. Następnie odcytujemy je na głos. Później przechodzimy do etapu drugiego.

Etap drugi: instrukcja dla dziadków.

Niech każdy z Was przyjrzy się tej liście i zastanowi, które z haseł już teraz wykorzystuje w swojej relacji z wnukiem, które z nich są dla niego odkryciem czy zaskoczeniem, na które nie zwrócił wcześniej uwagi, które z nich chce dopiero wykorzystać.

Zachęcamy kilka osób z grupy do wypowiedzi na forum.

10. ZAKOŃCZENIE

Podsumowujemy to, co miało miejsce na spotkaniu. Dziękujemy uczestnikom za ich udział w zajęciach. Jeśli zostało trochę czasu prosimy babcię i dziadków o powiedzenie, co było dla nich ważne podczas spotkania. Warto też poprosić o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej, by można było uwzględnić opinie i sugestie uczestników przy prowadzeniu kolejnych zajęć tego typu.

11. POŻEGNANIE

Na zakończenie spotkania warto powiedzieć dziadkom, gdzie mogą szukać pomocy i dalszego wsparcia, np. przekazać im spis placówek z bezpłatną ofertą. Zachęcamy też do korzystania z informacji o programie „Dobry Rodzic – Dobry Start” na stronie internetowej www.fdds.pl.

Rozdajemy również broszury dla dziadków małych wnuków pt.: „List do Babci i Dziadka”(można je pobrać ze strony edukacja.fdds.pl).

Szanowni Państwo,

Mamy nadzieję, że dzisiejsze spotkanie wydało się Państwu pomocne. Zależy nam na otrzymaniu od Państwa informacji zwrotnych, dlatego będziemy bardzo wdzięczni, jeśli poświęcą Państwo kilka minut na wypełnienie poniższej ankiety.

Ankieta jest anonimowa.

1. Czy spotkanie pozwoliło Pani/Panu uzyskać odpowiedzi na pytania, które Pan/Pani miał/a?

Zdecydowanie tak

Raczej tak

Raczej nie

Zdecydowanie nie

2. Czy spotkanie dostarczyło Pani/Panu użytecznych wskazówek dotyczących sposobów radzenia sobie w różnych sytuacjach w codziennym życiu?

Zdecydowanie tak

Raczej tak

Raczej nie

Zdecydowanie nie

3. Czy spotkanie dostarczyło Pani/Panu użytecznych wskazówek, które mogą być pomocne w kontakcie z dzieckiem?

Zdecydowanie tak

Raczej tak

Raczej nie

Zdecydowanie nie

4. Która część spotkania podobała się Pani/Panu najbardziej? Dlaczego?

.....

.....

5. Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani wziąć udział w innych spotkaniach tematycznych?

TAK

NIE

Jeśli TAK, prosimy o wypisanie tematów, które byłyby dla Pani/Pana interesujące.

- a)
- b)
- c)
- d)
-

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
ul. Walecznych 59
03-926 Warszawa
tel. 22 6161669
fdds.pl

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

Copyright © Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (dawniej Fundacja Dzieci Niczyje)

Tekst publikacji jest dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska.
Tekst licencji dostępny jest na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/>.
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Autorki: Joanna Fejfer-Szpytko, Aneta Kwaśny,
Marlena Trąbińska-Haduch
Redakcja: Sylwia Romańczak
Grafika: Ewa Brejnakowska-Jończyk, www.ewa-bj.pl

Scenariusz został przygotowany w ramach projektu
„Być Babcią, Być Dziadkiem!” współfinansowanego przez Komisję Europejską.